

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Παιχνιδοτράγουδα»

Συγγραφή: ΤΥΜΠΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Εφαρμογή: ΚΑΦΕΤΖΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Παιχνιδοτράγουδα

Δημιουργός σεναρίου

Ευαγγελία Τύμπα

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Τάξη

Α΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική γλώσσα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Εικαστικά

Μελέτη περιβάλλοντος

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Διαπολιτισμική αγωγή

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 10 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Η/Υ.

II. Εικονικός χώρος

www.ssuu.com, ψηφιακή πλατφόρμα δημοσίευσης ψηφιακών κειμένων, ιστοσελίδα σχολείου.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Στην παρούσα εφαρμογή τα παιδιά συμμετέχουν στη διαδικασία ψηφιακής επεξεργασίας κειμένων αλλά τη δακτυλογράφηση αναλαμβάνει η εκπαιδευτικός. Όσον αφορά στην υποδομή, χρειάστηκε υπολογιστής και μηχάνημα προβολής, όπως προβλέπει η συγγραφέας του σεναρίου, ενώ για τις δραστηριότητες όπου οι ομάδες διαχειρίστηκαν τα αρχεία τους, χρησιμοποιήθηκε το εργαστήριο Η/Υ .

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην Α τάξη του 17^{ου} Δημοτικού Σχολείου Καλαμαριάς.

Το σενάριο στηρίζεται

Το σενάριο είναι εφαρμογή του σεναρίου «Παιχνιδοτράγουδα» της Ευαγγελίας Τύμπα.

Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μέσα από τη γνωριμία των παιδιών με παραδοσιακά και παιδικά τραγούδια/παιχνιδοτράγουδα διαφορετικών χωρών/γλωσσών, που τα ίδια τα παιδιά

επιλέγουν και παρουσιάζουν, επιδιώξαμε: α) να εξοικειώσουμε όλα τα παιδιά της τάξης μεταξύ τους μέσα από παιγνιώδεις διαδικασίες· β) να κινητοποιήσουμε ψυχοκινητικές δεξιότητες· γ) να αναδείξουμε τον ρόλο του παιχνιδιού ως παγκοσμίου κρίκου μεταξύ των παιδιών· δ) να αναδείξουμε τους κοινούς τρόπους που υπάρχουν στα παιχνιδοτράγουδα όλου του κόσμου· ε) να αποκτήσουν τα παιδιά εμπειρίες από άλλους πολιτισμούς· ζ) να διευρύνουν τις γνώσεις τους όσο αφορά τον κόσμο· η) να υποστηρίξουμε τη μητρική γλώσσα των αλλόγλωσσων παιδιών, να τα βοηθήσουμε να εκφράσουν χωρίς αισθήματα μειονεξίας τη (γλωσσική) διαφορετικότητά τους, ώστε να ισχυροποιήσουν τη γλωσσική/πολιτισμική τους ταυτότητα.

Σύντομη περίληψη των δραστηριοτήτων του σεναρίου

Τα παιδιά αρχικά μάθανε, έπαιξαν και τραγούδησαν ελληνικά παιχνιδοτράγουδα, παραδοσιακά/λαϊκά και σύγχρονα. Στη συνέχεια ακούσανε και μάθανε παιχνιδοτράγουδα άλλων χωρών. Ήρθαν σε επαφή με τον τρόπο που παιδιά σε άλλες χώρες παίζουνε αντίστοιχα παιχνίδια και εξοικειώθηκαν με άλλες γλώσσες και διαφορετικούς πολιτισμούς. Τέλος, δημιούργησαν το δικό τους πολύγλωσσο βιβλιαράκι με τα παιχνιδοτράγουδα που έμαθαν και παρουσίασαν τη δουλειά τους στο διαδίκτυο μέσα από την ιστοσελίδα του σχολείου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο αναγνωρίζει την πολυπολιτισμικότητα της σύνθεσης των μαθητών του ελληνικού σχολείου καθώς και τη σημασία της αναγνώρισης της πολιτισμικής ταυτότητας του κάθε παιδιού για τον βαθμό της συμμετοχής του στο μαθησιακό και κοινωνικό γίνεσθαι της τάξης. Στον σχεδιασμό του λαμβάνει υπόψη αποτελέσματα ερευνών που καταδεικνύουν πως η απαξίωση της μητρικής γλώσσας αλλόγλωσσων μαθητών τους στιγματίζει, τους διαχωρίζει από το σύνολο και έχει σημαντικές

επιπτώσεις στη μαθησιακή τους πορεία και την ψυχική τους ισορροπία (Χριστίδης 1999· Μητακίδου 2005).

Μέσα από τις δράσεις που προτείνει, το σενάριο επιχειρεί να συμβάλει στο να αναπτυχθεί αίσθημα αποδοχής των διαφορετικών γλωσσών (οποιαδήποτε) στην τάξη· να σπάσει το στερεότυπο της υπερτίμησης της κυρίαρχης ελληνικής γλώσσας ή της αγγλικής και της υποτίμησης άλλων γλωσσών. Ενισχύει τα αλλόγλωσσα παιδιά ώστε να εκφράσουν τη γλωσσική διαφορετικότητά τους και να βιώσουν θετικά συναισθήματα και αποδοχή από την ομάδα. Τέλος, οι δράσεις συμβάλλουν στην ανάπτυξη σχέσεων φιλίας και στη μείωση των συγκρούσεων.

Στην παρούσα εφαρμογή δεν υπήρχαν αλλόγλωσσοι μαθητές. Παρόλα αυτά τα παιδιά εξοικειώθηκαν μέσα από τις δράσεις με άλλες γλώσσες/χώρες και τον πολιτισμό άλλων ανθρώπων. Διαπίστωσαν τις κοινές πρακτικές που υιοθετούν τα παιδιά όλου του κόσμου και ενισχύθηκε η αντίληψη της ισότιμης αντιμετώπισης όλων των πολιτισμών.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να γνωρίσουν διαφορετικές/-ούς γλώσσες/πολιτισμούς·
- να εξοικειωθούν με τον διαφορετικό τρόπο ζωής των ανθρώπων, όπως αυτός εκφράζεται από το παιδικό τραγούδι·
- να αποδεχθούν τη διαφορετικότητα των συμμαθητών τους και να μάθουν να συνεργάζονται για κοινό σκοπό·
- να αποκτήσουν το αίσθημα της ομάδας.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να ασκηθούν στην προφορική παρουσίαση θέματος στην ολομέλεια·
- να αποκτήσουν νέο λεξιλόγιο σχετικό με το θέμα·
- να ασκηθούν στη γραφή κατευθυντικών κειμένων.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να εξοικειωθούν με αρχείο παρουσίασης κειμένου και κειμενογράφου στην αντιγραφή, στην επικόλληση, στη διαγραφή και στη διαμόρφωση κειμένου·
- να μάθουν να διαμορφώνουν κείμενο στον κειμενογράφο·
- να μάθουν να ανοίγουν αρχείο και να αποθηκεύουν την εργασία τους·
- να μάθουν να αντιγράφουν και να κάνουν επικόλληση κειμένου.

Διδακτικές πρακτικές

Στο σχολικό πλαίσιο όλα αυτά μεταφέρονται μέσα από:

- την ομαδοσυνεργατική οργάνωση της τάξης·
- τη λειτουργία του επικοινωνιακού πλαισίου σε πολλαπλά επίπεδα (ατομικό-ομαδικό-ολομέλεια) και την αξιοποίηση ψυχοκινητικών τεχνικών·
- την αναγνώριση και την αποδοχή της διαφορετικότητας των ατομικών «φωνών».

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η εφαρμογή του σεναρίου εντάχθηκε σε μια ευρύτερη ενότητα της Φιλαναγνωσίας με θέμα «παιδιά και ειρήνη». Το πρώτο βιβλίο με το οποίο ασχοληθήκαμε ήταν το *Γαϊτανάκι της Ειρήνης* της Ζόρζ Σαρρή, συνεχίστηκε με την εφαρμογή του παρόντος σεναρίου και ολοκληρώθηκε με την επεξεργασία του ποιήματος «Ειρήνη» του Γιάννη Ρίτσου

(http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSB106/544/3563,1490/1/extras/texts/index_c_12_04_ritsos.html: Γιάννης Ρίτσος, *Ποιήματα 1930-1960*, Β' τόμος, Εκδόσεις Κέδρος, Αθήνα 1961, σσ. 173-175).

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Οι δράσεις του σεναρίου καλύπτουν το πεδίο της διαπολιτισμικής αγωγής και δε σχετίζονται άμεσα με τα σχολικά βιβλία. Στην παρούσα εφαρμογή αξιοποιήθηκε στην ώρα της Φιλαναγνωσίας.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο σενάριο γίνεται παρουσίαση επιλεγμένων και σχετικών με το θέμα βίντεο από το διαδίκτυο. Αξιοποιήσαμε τις δυνατότητες των ΤΠΕ για να έχουμε πρόσβαση στην πληροφορία, την κατασκευή και την επεξεργασία, αλλά και τη δημοσιοποίηση των κειμένων που δημιουργήσαμε, όπως και την πρόσβαση σε αυτά μέσω της ιστοσελίδας του σχολείου.

Κείμενα

Βιβλία

Ζώρζ Σαρρή, *Το Γαϊτανάκι*, Αθήνα, Πατάκης, 2014.

Ιστοσελίδες

Ιστοσελίδα δημοσίευσης ψηφιακών κειμένων: <http://www.issuu.com>

Ιστοσελίδα εκπαιδευτικού υλικού: <http://www.kinderella.gr/chimoniatika-pechnidotragouda/>

Εργαλείο κατασκευής ψηφιακού βιβλίου [storybird](http://storybird.com)

Εκπαιδευτικό Ιστολόγιο με λαχνίσματα και παιχνιδοτράγουδα http://aretis-place.blogspot.gr/2013/08/blog-post_29.htm

Βίντεο

[Batom - Lenga la Lenga](http://www.youtube.com/watch?v=...)

[CD Pandalele - Da Abobora faz Melão](#)

[Pandalele - Brincadeira de roda](#)

[CD Pandalele - Aratata](#)

[Bim bam](#)

[Escatumbararibe - Lenga la Lenga](#)

[Escatumbararibe](#)

[JUEGO DE MANOS "Chocolate"Giro giro tondo](#)

[Ανέβα μήλο κατέβα ρόδι – Ανεβαίνω στη μηλιά](#)

[Δέκα μικροί ινδιάνοι](#)

[Χόκι πόκι](#)

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

Αίθουσα τάξης

Αφού τελειώσαμε με τα παιδιά το βιβλίο *Γαιτανάκι* της Ζώρζ Σαρρή και τραγουδήσαμε το τραγούδι «Αν όλα τα παιδιά της γης...», η εκπαιδευτικός πρότεινε στα παιδιά να γνωρίσουμε παιδιά σε άλλα μέρη του κόσμου μέσα από τραγούδια που είναι και παιχνίδια. Μέσα από τη συζήτηση δώσαμε έναν εμπειρικό ορισμό στη λέξη *παιχνιδοτραγούδα*. Στη συνέχεια ζητήθηκε από τα παιδιά να κοινοποιήσουν στην τάξη τα παιχνιδοτραγούδα που πιθανά γνώριζαν. Η εκπαιδευτικός κατέγραψε τα τραγούδια που δήλωσαν τα παιδιά.

Στη συνέχεια μεταβήκαμε στην ιστοσελίδα [kinderela](#) και διαβάσαμε τα χειμωνιάτικα παιχνιδοτραγούδα. Η εκπαιδευτικός πρόβαλε το τραγούδι «[Δέκα ινδιάνοι μικροί](#)» που η μουσική του αξιοποιείται στο πρώτο παιχνιδοτραγούδο και στη συνέχεια τραγουδήσαμε το τραγούδι «Δέκα γαντάκια πλεκτά» στον ίδιο ρυθμό. Το ίδιο και για το δεύτερο χειμωνιάτικο παιχνιδοτραγούδο «Χειμωνιάτικο χόκι πόκι» ενώ προβάλαμε το βίντεο [«Χόκι Πόκι»](#).

3η & 4η διδακτική ώρα

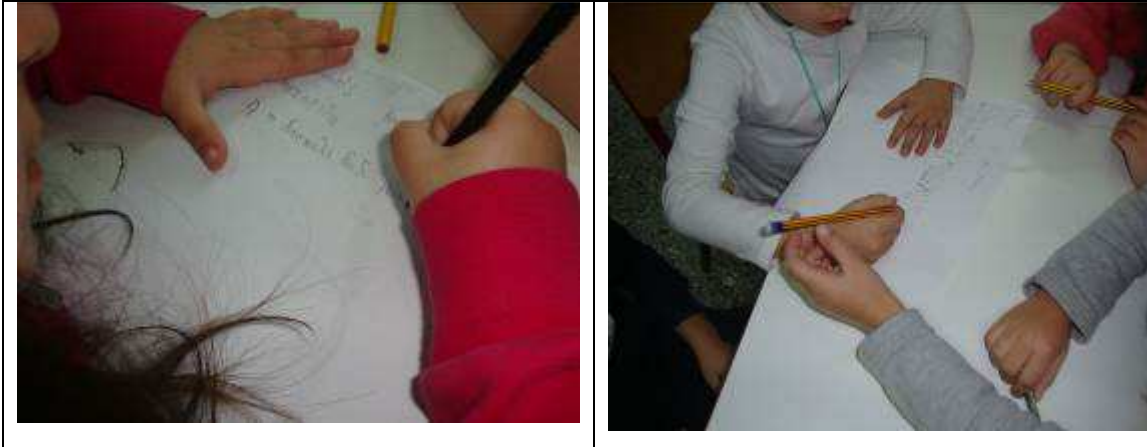
Καταγράφουμε τα παιχνιδοτραγουδα που ξέρουμε

Με βάση τα τραγούδια που αναφέρονταν τα παιδιά δημιουργήσαμε μια λίστα. Κάθε παιδί εξηγούσε τους κανόνες του παιχνιδιού που ανέφερε. Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός έδωσε στα παιδιά μια κενή σελίδα στην οποία κατέγραψαν σε επίπεδο ομάδας το όνομα ενός παιχνιδιού και τον τρόπο που παίζεται. Οι ομάδες ανακοίνωσαν στην τάξη τα κείμενά τους και μια άλλη ομάδα έπρεπε να εκτελεί τις οδηγίες. Με τον τρόπο αυτό οι ομάδες διαπίστωσαν ελλείψεις στις οδηγίες τους και έκαναν τις απαραίτητες διορθώσεις (προφορικά). Την ίδια ώρα η εκπαιδευτικός κατέγραφε τα κείμενα των ομάδων σε ψηφιακή μορφή σε ppt που είχε δημιουργήσει (Βλ. raixnidotragouda_A_17 στον φάκελο «Τεκμήρια εφαρμογής»). Στο τέλος του δώρου διαβάσαμε και παίξαμε λαχνίσματα (που περιέχονται στο προαναφερόμενο αρχείο) από το ιστολόγιο http://aretis-place.blogspot.gr/2013/08/blog-post_29.htm και ξαναπαίξαμε τα χειμωνιάτικα παιχνιδιού του προηγούμενου δώρου.

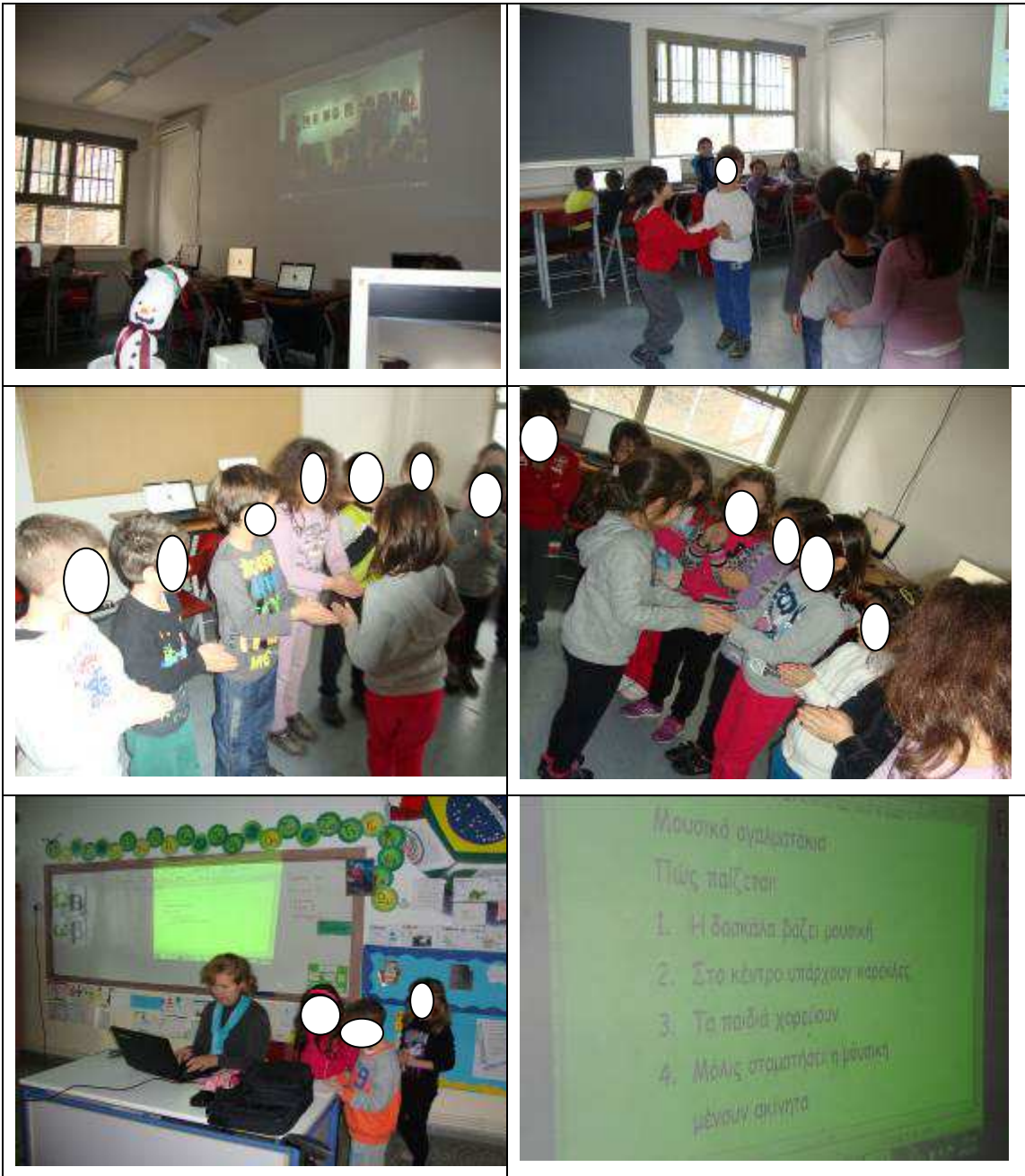

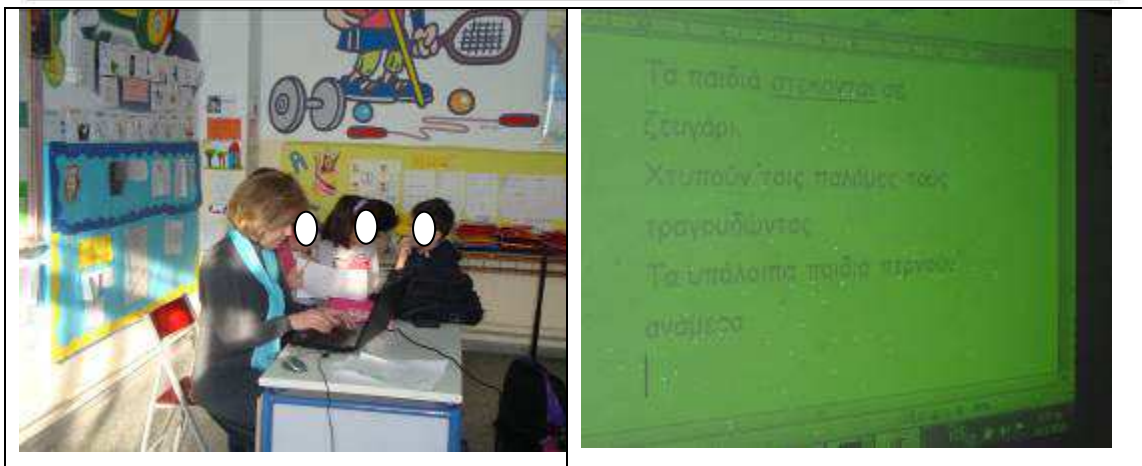

5η & 6η διδακτική ώρα

Παίζουμε με παραδοσιακά παιχνιδοτράγουδα

Παρουσιάστηκε στα παιδιά το αρχείο που δημιουργήθηκε με τα κείμενά τους (Βλ. *paixnidotragouda_A_17* στον φάκελο «Τεκμήρια εφαρμογής») και με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού σε ομάδες τα παιδιά πρόσθεσαν φωτογραφίες και διαμόρφωσαν το κείμενο βάζοντας τελείες ή αριθμούς στις οδηγίες. Στη συνέχεια παρακολουθήσαμε βίντεο με παραδοσιακά παιχνιδοτράγουδα και τα παίξαμε. Συζητήσαμε με τα παιδιά το ρόλο που είχαν στην παιδική διασκέδαση σε μια εποχή που δεν υπήρχαν άλλοι τρόποι διασκέδασης για τα παιδιά, την εμφάνισή τους και τον ρόλο τους σε κοινωνικές εκδηλώσεις όπως τα πανηγύρια και το πώς διαμορφώνονται σήμερα μέσα από άλλα μέσα (πχ τηλεόραση). Το επόμενο βήμα ήταν να συζητήσουμε αν είναι φαινόμενο ελληνικό ή παγκόσμιο. Η εκπαιδευτικός κράτησε σημειώσεις και ανακοίνωσε στα παιδιά τα συμπεράσματα της συζήτησης ζητώντας να τα σκεφτούν μέχρι την επόμενη συνάντηση.

7η & 8η διδακτική ώρα

Παιχνιδοτράγουδα του κόσμου

Στην έναρξη της δραστηριότητας συζητήσαμε με τα παιδιά τα ερωτήματα που θέσαμε στο τέλος του προηγούμενου διώρου. Τα παιδιά κατανόησαν χωρίς καθοδήγηση μέσα από τις εμπειρίες τους ότι όλα τα παιδιά του κόσμου παίζουν παιχνίδια που ενσωματώνουν τραγούδια αλλά δεν ήξεραν κάποια.

Στο σημείο αυτό προβάλαμε με τον προτζέκτορα τον παγκόσμιο χάρτη και ζητήσαμε από τα παιδιά να κλείσουν τα μάτια για να κάνουμε ένα φανταστικό ταξίδι. (Βλ. αρχείο *to_taxidi_mas* στον φάκελο «Τεκμήρια Εφαρμογής»). Ανεβήκαμε σε ένα φανταστικό σύννεφο και ταξιδέψαμε πάνω από την Ευρώπη, την Αφρική, την Αμερική, την Ασία. Καθώς γινόταν αυτό, ζητούσαμε από τα παιδιά να περιγράφουν το σχολείο ή τη γειτονιά σε κάθε χώρα που σταθμεύαμε. Συζητούσαμε για τις κλιματικές συνθήκες, τον τρόπο ζωής, τη μορφή των σπιτιών ή των σχολείων, τον τρόπο που ζουν τα παιδιά. Στο τέλος του παιχνιδιού, η εκπαιδευτικός έδειξε το κείμενο παρουσίασης που ενσωματώνει βίντεο με παιχνιδοτράγουδα παιδιών από όλο τον κόσμο και χαρακτηριστικές εικόνες του κάθε τόπου. Τα παιδιά αναγνώρισαν στις κινήσεις των παιδιών των βίντεο πολλές από τις κινήσεις και τις στρατηγικές δικών τους παιχνιδιών.

Την ώρα που παρακολουθούσαμε προσπαθήσαμε να αναγνωρίσουμε τους διαφορετικούς ρυθμούς των τραγουδιών. Στη συνέχεια τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες και έπαιξαν τα παιχνίδια που είδαν ενώ η εκπαιδευτικός κρατούσε το ρυθμό με το ντέφι.

9η & 10η διδακτική ώρα

Οργάνωση του υλικού μας – δημοσιοποίηση των έργων μας

Η εκπαιδευτικός έδωσε στα παιδιά μια κενή σελίδα. Τα παιδιά σημείωσαν τις χώρες που επισκεφτήκαμε στο προηγούμενο δίωρο. Στο εσωτερικό της σελίδας που ήταν κολλημένος ένας παγκόσμιος χάρτης, τα παιδιά έψαχναν να βρουν τις χώρες που επισκεφτήκαμε εικονικά μέσα από τα παιχνίδια των παιδιών. Έτσι έγινε μια ανασκόπηση των εμπειριών και των γνώσεων που αποκτήσαμε μέσα από το ταξίδι μας στον κόσμο με τα παιχνίδια των παιδιών. Στη συνέχεια δημιουργήσαμε ένα παραμύθι ομαδικά. Η στρατηγική που ακολουθήσαμε ήταν να διαλέξουμε δύο έννοιες (τα παιδιά επέλεξαν τον 'ήλιο' και τα 'παιχνιδοτράγουδα') και να κάνουμε το παραμύθι μας προσθέτοντας το κάθε παιδί μια πρόταση στην πρόταση που διατύπωνε το προηγούμενο παιδί. Η εκπαιδευτικός έγραφε το κείμενο στον επεξεργαστή κειμένου και στη συνέχεια δημιουργήσαμε ηλεκτρονικό βιβλίο με το storybird (<http://storybird.com/books/2-17-2/?token=dg4asax8a3>). Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός ανέβασε στο www.issuu.com το κείμενο παρουσίασης με τις οδηγίες που έγραψαν τα παιδιά για το πώς [παίζονται τα παιχνίδια](#), και το κείμενο [παρουσίασης των ταξιδιών μας](#) και στη συνέχεια αυτό συνδέθηκε με την ιστοσελίδα του σχολείου (<http://17dim-kalam.thess.sch.gr/autosch/joomla15/>).

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Όπως προέβλεπε το σενάριο, δεν χρησιμοποιήθηκαν φύλλα δραστηριοτήτων στο παρόν σενάριο.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Στην εφαρμογή του σεναρίου δεν ακολουθήθηκαν οι δύο τελευταίες φάσεις που προτείνει η δημιουργός του σεναρίου. Οι λόγοι για τους οποίους αυτό δεν συνέβη είναι ότι δεν υπήρχαν στη σύνθεση της τάξης αλλόγλωσσα παιδιά και, επίσης, η καταγωγή των παιδιών –ούσα μεσοαστική– δεν εμπειρείχε γνώσεις από παραδοσιακά παιχνιδοτράγουδα που θα μπορούσαν να αποτελέσουν κοινή εμπειρία γονέων-

παιδιών. Επίσης, λόγω του περιορισμένου χρόνου (χρησιμοποιούσαμε μόνο τις ώρες της φιλιαναγνωσίας) δεν ήταν εύκολη η εκτεταμένη χρονική διάρκεια εφαρμογής. Διαθεματικά συνεργαστήκαμε με τη γυμνάστρια που αξιοποίησε το αντίστοιχο πεδίο από το ΑΠ της Γυμναστικής παίζοντας τα παιχνίδια που μάθαμε με τα παιδιά στις ώρες της. Δεν επεκταθήκαμε στο πεδίο της γραφής όπως προτείνεται επειδή θεωρήθηκε ότι ανήκει σε άλλη θεματική ενότητα. Ωστόσο, επεκτείναμε πολύ τη συζήτηση για τη ζωή των παιδιών στις άλλες χώρες μέσα από τις εικόνες των βίντεο και το κείμενο παρουσίασης που προστέθηκε από την εκπαιδευτικό που εφάρμοσε το σενάριο στο υλικό του σεναρίου.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο αξιοποιεί δημιουργικά ένα θέμα που βρίσκεται μέσα στην καθημερινότητα των παιδιών (το παιχνίδι) επαναφέροντας στο πεδίο των γνώσεων των παιδιών τα παραδοσιακά παιχνιδοτράγουδα, δίνοντάς τους μια εξαιρετική εναλλακτική πρόταση για τα διαλείμματα.

Η διατύπωση των δράσεων ωστόσο είναι αρκετά γενική (πράγμα που προσωπικά δεν θεωρώ αρνητικό) και αφήνει σε έναν βαθμό ακάλυπτο τον εκπαιδευτικό που θα το εφαρμόσει. Επίσης οι προτάσεις που παρουσιάζει για τα παιχνίδια των παιδιών σε άλλες χώρες είναι περιορισμένη στις λατινόφωνες περιοχές. Κατά την εφαρμογή εμπλουτίστηκε το υλικό από περισσότερες χώρες του κόσμου.

Οι ΤΠΕ αξιοποιήθηκαν σαν εργαλείο πρόσβασης στην πληροφορία και αποτύπωσης των δράσεών μας αφού η ηλικία και ο βαθμός εξοικείωσης των παιδιών με το πληκτρολόγιο δεν βοηθούσε για πιο ενεργή εμπλοκή των παιδιών στην κατασκευή των κειμένων. Παρόλα αυτά είχαν ενεργό συμμετοχή στη μορφοποίηση των κειμένων και αξιοποίησαν τις ΤΠΕ για να διευρύνουν τα όρια του «φυσικού περιβάλλοντος» της σχολικής τάξης.

Οι δράσεις που προβλέπονται από το σενάριο ήταν μια συναρπαστική εμπειρία, τόσο για τα παιδιά όσο και την εκπαιδευτικό που εφάρμοσε το σενάριο, πράγμα που αποτυπώνεται στις φωτογραφίες που περιλαμβάνονται στο παρόν κείμενο και βιώσαμε όλες αυτές τις ώρες παίζοντας, μαθαίνοντας και συζητώντας για τα παιδιά του κόσμου.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Cummins, J. 1999. *Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση. Εκπαίδευση με σκοπό την ενδυνάμωση σε μια κοινωνία της ετερότητας*. Μτφρ. Σ. Αργύρη, επιμ. Ε. Σκούρτου, σχόλιο Β. Κούρτη-Καζούλλη. Αθήνα: Gutenberg.

Κουτσογιάννης, Δ. & Ρ. Τσοκαλίδου. 2007. Διγλωσσία και γλωσσική εκπαίδευση: αρχές σχεδιασμού μιας παρέμβασης. Στο *Διδασκαλία και μάθηση στο πολυπολυτισμικό σχολείο: Διδακτικές προσεγγίσεις & εκπαιδευτικό υλικό*. Πρακτικά Ημερίδας, Θεσσαλονίκη, 10 & 11 Δεκεμβρίου 2007.

Malcolm N. MacDonald & John P. O'Regan. 2012. Editorial. *Language and Intercultural Communication* 12:3, 173-178.

Μητακίδου, Σ. 2005. *Η διδασκαλία της γλώσσας. Εκπαίδευση γλωσσικών μειονοτήτων*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Young, T. & P. Sercombe. 2010. Communication, discourses and interculturality. *Language and Intercultural Communication* 10:3, 181-188.

Σκούρτου, Ε. 2002. Η γλώσσα / οι γλώσσες ως μέσον κοινωνικής ένταξης. Πρακτικά συνεδρίου «Ανθρώπινα Δικαιώματα, Πολιτισμικός Πλουραλισμός και Εκπαίδευση στην Ευρώπη, Ρόδος, Νοέμβριος 2002.

Χατζηδάκη, Α. 2000. Αλλόγλωσσα παιδιά σε μονόγλωσσες τάξεις: σκέψεις για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στα πλαίσια του «κανονικού» μαθήματος. Στο *Η διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας. Αρχές-προβλήματα-προοπτικές*, επιμ. Ν. Αντωνοπούλου, Α. Τσαγγαλίδης & Μ. Μουμτζή, 397-403. Πρακτικά διημερίδας, Θεσσαλονίκη, 2-3 Απριλίου 1999. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας..

Χριστίδης, Α.-Φ. 1999. (Επιμ.) *«Ισχυρές» και «ασθενείς» γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.